

Bakgrund och förtydligande information som kompletterar ”Lathund för Upphandling av Skolhundsteam”

Vår intention med denna dokumentation är att dessa ska underlätta för dig som rektor/upphandlare i att upphandla skolhundsteam. Upphandling av ett tänkt pilotprojekt som avses pågå under ett (1) års tid (två terminer). Under pilotprojektets gång ska hundteamet enbart rikta sig till 5–7 elever med problematisk skolfrånvaro. Behovet kan därefter komma att omfatta fler elever som exempelvis elever som vistas i skolan men som behöver extra stöd.

Dokumentationen består av:

1. Direktupphandling Skolhundsteam – mall.
2. Bakgrund och förtydligande information om Skolhundsteam.
3. Kontraktsförslag Skolhundsteam – mall.
4. Tips på mer att läsa.

Dessa mallar behöver anpassas efter de förutsättningar som råder hos respektive skola/kommun.

1 Inledning

Problematisk skolfrånvaro har på senare år blivit ett stort problem för svenska skolor. Redan vid 10% frånvaro är det en signal att skolnärvaron inte är optimal och över 20% så ökar risken att skolfrånvaron kan öka framöver om man inte gör något. Enligt Skolverkets statistik 2021 var det 25% av grundskolans elever som hade mer än 15% frånvaro ogiltig (ht 2020). En ökande frånvaro kan till slut resultera i att eleven inte kommer till skolan alls, en s.k. hemmasittare. Elever som helt har slutat komma till skolan har svårt att komma tillbaka eftersom de ofta drabbas av depression, ångest och att de kommer efter i skolämnena (Skolverket Nationell kartläggning av elevfrånvaro Rapport 2021:10). Det är därför viktigt att man kan bryta en ökande frånvaro så tidigt som möjligt.

Barn som är bosatta i Sverige har allmän skolplikt, vilket innebär att de har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning. Skolplikten träder normalt i kraft höstterminen det år barnet fyller sex år då de går i förskoleklass och fullgörs därefter i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan. Skolplikten upphör normalt efter fullgörande av nio-årig grundskola eller specialskolans tionde år, dock senast när eleven är 18 år.

Det är ett delat ansvar mellan hemkommunen och ett barns vårdnadshavare att se till att ett barn fullgör sin skolplikt. Barnets vårdnadshavare ska se till att barnet fullgör sin skolplikt. Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i förskoleklass, grundskola eller grundsärskola i hemkommunen på något annat sätt får den utbildning de har rätt till. I vissa fall kan hemkommunen behöva samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra aktörer som berörs för att barnet ska kunna fullgöra sin skolplikt. Skollagen (SFS 2010:800) skärpte 2018 rektorns skyldighet att utreda orsaker till samt åtgärda elevers frånvaro. (7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning 19 a §).

Ett sätt att hjälpa elever med att öka sin närvaro i skolan är att ta hjälp av ett utbildat skolhundsteam. Internationell forskning har visat att en skolhund med sin förare kan öka elevernas motivation. (Ref. rapport "Effektiviteten av djurunderstödda tjänster för barn i skolåldern", skriven av Ho P.J., Moe I., Sampaio F., Kalberg S., Andersson M., Lidfors L., Feldman I. (2024). I skrivande stund är rapporten inskickad till Skandia och väntar på publicering).

Länkar som refereras till

Hitta hundteam

Sveriges Hundföretagare, <https://sverigeshundforetagare.se/> för att hitta Hundföretagare, <https://sverigeshundforetagare.se/visa-foretag/>

Föreningen för Sociala tjänstehundar, <https://www.ffsth.se/> för att hitta Hundteam, <https://www.ffsth.se/hundteam>

Information om lämpliga utbildningar

Sveriges Hundföretagare,

<https://sverigeshundforetagare.se/hundforetag/medlemskriterier/hundteam-sociala-tjanstehundar/>

Föreningen för Sociala tjänstehundar, <https://www.ffsth.se/kravutbildare> , <https://www.ffsth.se/utbildare> , <https://www.ffsth.se/hundteam>

1.1 Bakgrund

Beskriv behovet av en skolhund i skolan, bör svara på frågan "Varför vill/behöver vi ha skolhund i skolan?".

- På vår skola har vi idag elever med ökande frånvaro i skolan vilken hos vissa elever redan idag är problematisk medan hos andra ser vi en ökad risk för att frånvaron ska eskalera och skapa problem.
- På skolan har vi elever som kommer till skolan, men som inte vill eller kan gå in i klassrummet. Ibland vistas de långa stunder på toaletten.
- På skolan har vi elever som är oroliga och stökiga och som ibland behöver lämna klassrummet för enskild undervisning.
- På skolan har vi elever som har svårt med inläring i svenska, matematik och även andra ämnen. För att kunna uppnå inlärningsmålen behöver dessa elever individuellt stöd i en lugnare miljö än klassrummet.

- På skolan har vi elever som mår psykiskt dåligt (t ex PTS från krig, våld i hemmet, grooming på nätet, mobbning, m m) och där ett skolhundsteam skulle kunna erbjuda stöd.
- På skolan har vi elever med olika diagnoser (ASD, ADHD, ADD, mm) som gör det jobbigt för dem att vistas i stora klasser.
- Elever kan antingen ha en eller flera av de nämnda problemen ovan.
- Vi ser en start med ett pilotprojekt under 1 års tid för 5–7 elever. Tiden för pilotprojektet är satt så att vi ska kunna göra en korrekt utvärdering kring effekten av insatsen.

Hur kan då en skolhund bidra till skolmiljön och elevens välbefinnande?

- Elever ska kunna genomföra sin skolgång likvärdigt med anpassning utifrån de behov den specifika eleven har. Eleven ska kunna uppnå sina lärandemål utifrån de förutsättningar de har och vissa elever behöver extra stöd, anpassning och hjälp där ett skolhundsteam kan vara en effektiv resurs.
- Exempel på insatser som skolhundsteamet kan arbeta med:
 - läsförståelse
 - matematik
 - språk
 - problematisk frånvaro
 - ångest, återhämtning
 - jobbig morgon
 - empati/värdegrund
 - relationsbyggande
 - skapa tillit och trygghet.

1.2 Syfte med upphandlingen

Syftet med att införa en skolhund i skolan.

- Elever med minst 10–20% frånvaro och/eller ökande frånvaro ska öka sin närvaro*) i skolan och i klassrummet med insats av skolhund.
- Fler elever ska uppnå inlärningsmålen i exempelvis svenska och matematik.
- Alla elever ska ha ett gott psykiskt mående när de vistas i skolan.

Vad menar vi med att närvara)*

Att eleven kommer till skolan och är med inne i klassrummet. Det finns elever som går till skolan, men inte kommer in i klassrummet. Inlärningsmålen kan lättare uppnås om eleven regelbundet är i klassrummet och får stöd av läraren.

Vi vill att eleven ska närvara, för att

- en elev som har långvarig frånvaro från skolan får ökad ångest och depression och ju längre eleven är borta från skolan desto svårare blir det att gå tillbaka. Eleven får ingen daglig kontakt med klasskamrater och hamnar utanför dagliga rutiner. Det drabbar hela familjen om en elev är hemma på dagarna.
- när en elev får ökad frånvaro i skolan är det ett tecken på att eleven inte mår bra. Man bör därför uppmärksamma elever redan vid 10% frånvaro eftersom det blir svårare att ändra utvecklingen av ökande frånvaro ju längre tid det går. Frånvaron är ofta giltig då vårdnadshavare kan sjukanmäla eleven för ont i magen eller huvudet då man inte vill tvinga sitt barn till skolan när det mår dåligt.
- förslagsvis sätter man insatserna tidigt i en elevs skolgång för att kartlägga behov kring läsa, räkna och skriva samt sociala situationer för att hjälpa dem rätt från start och för att minska kostnader längre fram.

1.3 Mål och resultat

Förväntade fördelar och mål med införande av ett skolhundsteam:

- Klassläraren får avlastning med de elever som behöver extra stöd med inläring eller att komma till skolan genom att skolhundsteamet träffar eleven under skoltid och arbetar med olika skolämnen.
- Eleverna kan genom stödet från skolhundsteamet få ökad motivation att gå till skolan för att de får individuell uppmärksamhet och socialt stöd när de är i skolan.
- Eleverna får lättare att fokusera på skoluppgifter när de får vara ensamma med en vuxen som kan förklara i lugn och ro, samt att hunden visar uppmärksamhet och intresse för det eleven säger eller gör. Detta bör i förlängningen öka deras chans att uppnå lärandemålen.

Önskat resultat med pilotprojektet:

- De elever som fått insats med skolhund ska ha ökat sin närvaro i klassrummet, men målet behöver sättas individuellt för varje elev. Det handlar om mycket mer än närvaro.
- Kunskapsmålen i exempelvis svenska och matematik ska uppnås för de elever som fått insatsen.
- De elever som fått insatsen ska ha fått bättre psykiskt mående.
- Elever som fått insatsen ska ha ökat sin motivation att gå till skolan och förbättrat sina sociala egenskaper.

1.4 Avgränsningar (rimliga förväntningar)

- Varje elev bör få insats med skolhund max en termin för att mot slutet fasa ut antal träffar med skolhundsteamet och att eleven då ska vara

närmare 100% i klassrummet. Om eleven behöver mer insatser behöver skolan se över hur de kan erbjuda eleven fortsatt stöd i form av mindre undervisningsgrupp, anpassad skolgång, regelbundna möten med speciallärare, mm. Eleven skulle kunna få träffa hunden enstaka gånger för att "boosta" känslan av att det är kul att vara i skolan.

- Viktigt att lyssna till eleven, då det är hen som visar vilka förutsättningar hundteamet har att kunna genomföra uppdraget. Generellt rekommenderas insats ca 1-2 ggr i veckan förslagsvis mellan 6 veckor och 6 månader för en elev. Projektmässigt ska insatsen pågå under ett (1) års tid för att kunna utvärdera dess effekt.

2 Upphandlingsprocess

2.1 Upphandlingsbehörighet

Ange vilka personer eller avdelningar som har rätt att initiera och genomföra upphandlingen.

- Rektor på enskild skola
- Barn- & utbildningsnämnd
- Annan?

2.2 Upphandlingsform

Välj en lämplig upphandlingsform (exempelvis direktupphandling, förfarande enligt 19 kap LOU eller öppet förfarande) och motivera valet.

- Rekommendationen är direktupphandling, då insatsen klassas som en social tjänst enligt Bilaga 2 till LOU. Direktupphandlingsgränsen är hög, 8,1 MSEK (2024).

2.3 Upphandlingsansvarig

Specificera vem som är ansvarig för genomförandet av upphandlingen och kontaktinformation.

- Namn och titel
- E-post
- Telefon

3 Kravspecifikation/uppdraget

3.1 Funktionella krav

Beskriv vilka specifika funktioner och uppgifter skolhundsteamet förväntas utföra i skolmiljön.

Exempel på vad ett hundteam kan arbeta med:

- Träffa elever med ökande skolfrånvaro för att motivera dem att öka sin närvaro i skolan och klassrummet.

- Träffa elever som behöver stöd i läsförståelse, högläsning, skrivande, räkning/matematik, och andra skolämnen.
- Underlätta för kurator och skolpsykolog att skapa relationer med elever som har en insats.
- Kompispromenader för konfliktlösning.
- Samtalspromenader med kurator.
- Ett pedagogiskt kommunikationshjälpmedel i grundsärskolan.
- Hundstund som paus under dagen för t ex elever med NPF eller liknande.

Då hunden ej är i tjänst (vilar) kan hundförare bistå med uppgifter så som exempelvis

- resurs i klassrummet
- rastvakt
- etc.

3.2 Tekniska krav

Definiera eventuella tekniska krav, såsom hundens ras, ålder, utbildning, hälsa och certifieringar:

- Hundföraren ska ha en pedagogisk utbildning i botten och sedan vara utbildad med sin hund hos någon av de utbildningsorganisationer som finns i Sverige. Distansutbildning på 100 % är inte godkänt då utbildarna behöver träffa hund och hundförare för att kunna bedöma deras förmåga att jobba med sin hund i en svensk skolmiljö.
- Utbildningsorganisationer i Sverige kan hittas via Föreningen för Sociala tjänstehundar och Sveriges hundföretagare.
- Minst två-tre hundteam bör upphandlas samtidigt för att skolan inte ska bli utan hundinsats om hunden eller hundföraren blir sjuk. Antal hundteam beror på storleken på uppdraget/projektet. Men man bör ha vikarie i åtanke och planera för det.
- Hundteamet ska bistå med informationsmöte med berörda kollegor inom vår skola, eventuellt vårdnadshavare samt vid behov andra intressenter. Detta ingår i en betald uppstartsperiod tillsammans med andra initiala aktiviteter – totalt 20 timmar. Om det blir återkommande aktiviteter regleras det separat med extra ersättning.
- Hundteamet ska delta i personalmöten/APT. Om det blir återkommande möten regleras det separat.

3.3 Utbildning och erfarenhet

- Hundförare ska vara utbildad tillsammans med sin hund i enlighet med krav som Föreningen för sociala tjänstehundar eller Sveriges Hundföretagare har på utbildning inom hundunderstödd pedagogik, dvs. målinriktade insatser utförda av pedagog med utbildad skolhund.
- Kursen ska vara på minst 450 timmar och ska innehålla både lärarledd utbildning och praktik.

- Till anbudet bifogas utbildningscertifikat för bevis om kravuppfyllnad.
- Hunden ska vara veterinärbesiktigad och frisk.
- Hunden ska ha blivit godkänd vid lämplighetstest vid två tillfällen (ett med vuxna och ett med barn) genomfört av någon inom utbildningsorganisationerna av sociala tjänstehundar.
- Till anbudet bifogas senaste veterinärbesiktningen och resultat av lämplighetstesten för bevis om kravuppfyllnad.
- Hundförare ska ha utbildning till lärare, speciallärare, specialpedagog, social pedagog, resurspedagog, elevassistent, lärarassistent, resursperson, kurator eller liknande innan en utbildning med sin hund till skolhund har genomförts.
- Till anbudet bifogas examensbevis för bevis om kravuppfyllnad.

4 Ekonomi och finansiering

4.1 Kostnadsöversikt

Presentera en översikt av förväntade kostnader, inklusive anskaffningskostnader, underhåll (t ex utökad städning) och eventuella utbildningskostnader av skolpersonalen.

- Interna kostnader för respektive skola att ta hänsyn till.

4.2 Finansieringsplan

Beskriv hur kostnaderna kommer att finansieras och från vilka budgetposter.

- Interna anteckningar för respektive skola.
- Tips! Se gärna över om det finns fonder att söka stödpengar ifrån.

4.3 Pris

Pris för hundteamet bör sättas som ett fast pris per timma, (för att undvika ett priskrig och för att öka chanserna till att få in seriösa aktörers anbud). Nedan följer exempel som baseras på de omkostnader som finns kring ett hundteam.

- Hundförare med utbildningsnivå som socialpedagog, resurspedagog, lärarassistent, barnskötare. Ca 1000-1200 kr/timma + moms.
- Hundförare med högre akademisk nivå som lärare, speciallärare, specialpedagog, kurator. Ca 1200-1500kr/timma + moms.

När vi sätter fastpriset i upphandlingen ska vi ha följande i åtanke:

- Utgå ifrån vad syftet är med undervisningen. Är hundteamet ett komplement till befintlig lärare eller ska läraren själv hålla i hela konceptet. Det finns fördelar med att använda sig av ett konsultteam som kan vara en resurs till läraren och jobba i mindre grupper eller med en till en insats. Ett

konsultteam kan också finnas till före och efter samt under tiden som hunden behöver vila för att göra andra pedagogiska insatser.

- Delar som bör ingå i timpriset för ett hundteam (förberedelsetid, journalföring, vård av hunden så som schamponering, träning, veterinärvård och material).

5 Utvärdering och val

5.1 Utvärderingskriterier

Definiera de kriterier som kommer att användas för att utvärdera inkomna anbud eller förslag.

- Inkomna anbudssvar kommer att prövas och utvärderas. Tilldelning av kontrakt sker till den leverantör vars anbudssvar bäst motsvarar det efterfrågade behovet och är det ekonomiskt mest fördelaktiga.
- Utvärderingen sker med följande tilldelningsgrund:
- Lämplighet och erfarenhet.

5.2 Lämplighet och erfarenhet

Utvärdering av lämplighet och erfarenhet.

Utgå från vad som är viktigast för insatsen och vad syftet är. Om det är att använda en hundförare med "högre" utbildningsnivå, då ska det premieras i utvärderingen. Grundläggande krav på utbildningen finns så det ska redan vara beaktat. Exempel nedan:

- Hundförare med utbildningsnivå som socialpedagog, resurspedagog, lärarassistent, barnskötare = 0 kr (ska vara minimikrav).
- Hundförare med högre utbildningsnivå så som lärare, speciallärare, specialpedagog, kurator erhåller exempelvis mervärdesavdrag med 100 kr från anbudssumma/kategori.
- Hundföraren som har erfarenhet av att arbeta med skolhund under minst två år, erhåller exempelvis ett mervärdesavdrag på 200 kr från anbudssumma.

Om utvärdering av referenser är aktuellt

- Vilket mervärdesavdrag ger en (1) godkänd referens och vilka frågor är viktiga/av intresse att ställa?

Är det aktuellt med en intervju med hundteamet?

- Om ja, vilka frågor är viktiga/av intresse att ställa?

- Vilket mervärde skulle detta kunna ge?

6 Kontrakt och uppföljning

6.1 Kontraktsvillkor

- Processen för direktupphandlingen slutar med att ett avtal tecknas mellan beställaren i xxx kommun och den leverantör som tilldelats uppdraget enligt denna direktupphandling.

6.2 Uppföljning

Beskriv hur uppföljningen kommer att ske för att säkerställa att skolhundsteamet uppfyller de förväntade kraven och bidrar positivt till skolmiljön.

Exempel:

Önskat resultat med pilotprojektet:

- De elever som fått insats med skolhund ska ha ökat sin närvaro i klassrummet, men målet behöver sättas individuellt för varje elev. Det handlar om mycket mer än närvaro.
- Kunskapsmålen i exempelvis svenska och matematik ska uppnås för de elever som fått insatsen.
- De elever som fått insatsen ska ha fått bättre psykiskt mående.
- Elever som fått insatsen ska ha ökat sin motivation att gå till skolan och förbättrat sina sociala egenskaper.

7 Kontaktinformation

Ange kontaktinformation för frågor och ytterligare information rörande upphandlingen.